

Ny ranking av 15 banker och pensionsfonder:

Låga betyg på fondbolagens etikarbete

Svenska banker och fondbolag investerar i företag som är inblandade i grova kränkningar av mänskliga rättigheter, miljöförstöring, korruption och andra övergrepp. En ny kartläggning av Sveriges 15 största banker och pensionsfonder som gjorts av Sveriges Konsumenter visar att branschen tar väldigt lite ansvar för etik- och hållbarhetsfrågor, men också att det finns stora skillnader mellan fondbolagen.

– Det finns inga ursäkter för finansbranschens låga intresse för miljö och mänskliga rättigheter. Branschen har enorma möjligheter att påverka genom sina investeringar som de idag försummar. Här finns ett stort behov av ökad konsumentmakt eftersom det är svenska sparares pengar det handlar om, säger **Jan Bertoft**, generalsekreterare.

Bäst i Sveriges Konsumenters utvärdering är pensionsbolagen Alecta, AMF och KPA. Sämst är bankerna Swedbank Robur, Länsförsäkringar och Handelsbanken. I utvärderingen har Sveriges Konsumenter betygsatt fondbolagens etikpolicys samt hur ansvarsfullt de agerar som ägare till 50 av de mest kontroversiella och svartlistade företagen i världen.

Granskningen har gjorts inom projektet FundWatch. Projektledare är **Jakob König**:

– Det finns ett stort intresse bland svenska fondsparare för att deras pengar ska investeras på ett ansvarsfullt sätt. Idag är det svårt för spararna att bedöma om det görs och se eventuella skillnader mellan fondbolagen. Syftet med FundWatch är att ta fram enkel och oberoende information så att det blir lättare att välja och ställa krav på sina fondförvaltare. Det skulle pressa branschen till ett mer seriöst etik- och hållbarhetsarbete.

De övriga fondförvaltarna som betygsatts i utvärderingen är - från plats 4 till 12 på rankingen: Sjunde AP-fonden, Folksam LO-fond, Skandia Fonder, Folksam, SPP Fonder, Nordea, Danske Bank, SEB och Första till fjärde AP-fonderna. Bara två av förvaltarna, Första till fjärde AP-fonderna och Nordea, redovisar öppet och regelbundet information kring sitt påtryckningsarbete med företagen.

– Fondförvaltning är fortfarande mycket lönsamt. Det finns utrymme för betydligt större ansvarstagande för etik- och hållbarhetsfrågor. Det skulle också höja förtroendet för branschen. Det räcker inte med att erbjuda så kallade etiska fonder, fondförvaltare måste agera ansvarsfullt i hela sin verksamhet, säger Jakob König.

Granskningsmetoden bygger på FN:s principer om ansvarsfulla investeringar (PRI), där öppenhet och aktivt ägande är vägledande principer. Sveriges Konsumenter samarbetar nu med ett antal svenska intresseorganisationer för att etablera FundWatch som en interaktiv webbsida. Där ska sparare få oberoende enkel information och verktyg för att påverka sitt sparande.

Tabell och metod på nästa sida. Hela resultatet, rapporten och bilagor publiceras på:
www.sverigeskonsumenter.se/fundwatch

För mer information kontakta:

Jakob König, projektledare, 08-674 43 09 eller 073-037 92 93

Jan Bertoft, generalsekreterare 08-674 43 04 eller 070-797 79 87

Sveriges Konsumenter är en oberoende, partipolitiskt obunden paraplyorganisation med 28 medlemsorganisationer. Målet är ökad konsumentmakt och att politiker, näringsliv och myndigheter alltid ska ha konsumenternas bästa för ögonen. Sveriges Konsumenter arbetar med påverkan och opinionsbildning nationellt och internationellt, och ger ut Råd & Rön och nyhetsbrevet KonsumentMakt.

Ranking av svenska bankers och pensionsfonders etiska ansvarsarbete

Ranking	Fondförvaltare	Minuspoäng (antal av de 50 företagen som man investerar i)	Pluspoäng (betyg på policy och påtrycknings- processer)	Totalpoäng max 24, min -50
1	Alecta	-1	0,06 (6,0 %)	- 0,94
2	AMF	-4	0,22 (5,5 %)	-3,78
3	KPA Pension	-5	0,22 (4,4 %)	-4,78
4	Sjunde AP-fonden	-8	0,38 (4,8 %)	-7,62
5	Folksam LO Fond	-8	0,36 (4,5 %)	-7,64
6	Skandia Fonder	-8	0,34 (4,3 %)	-7,66
7	Folksam	-9	0,59 (6,6 %)	-8,41
8	SPP Fonder	-15	1,07 (7,1 %)	-13,93
9	Nordea	-22	2,06 (9,4 %)	-19,94
10	Danske Bank	-21	0,80 (3,8 %)	-20,20
11	SEB	-22	1,09 (5,0 %)	-20,91
12	Första till Fjärde AP-fonderna	-37	6,04 (16,3 %)	-30,96
13	Handelsbanken Fonder	-34	0,88 (2,6 %)	-33,12
14	Länsförsäkringar	-35	0,00 (0,0 %)	-35,00
15	Swedbank Robur	-38	0,73 (1,9 %)	-37,27

Så gick granskningen till

I Sveriges Konsumenters granskning undersöktes hur svenska fondförvaltare agerar som ägare till 50 av de mest kontroversiella företagen i världen. De 50 företagen finns på så kallade ”svarta listor” hos åtta europeiska banker och pensionsfonder som publikt redovisar vilka företag som man slutat investera i på grund av deras grovt ansvarslösa agerande. Det handlar om företag som kopplats till grova eller systematiska kränkningar av internationella konventioner och normer. Företagen har dessutom inte lyssnat tillräckligt på ägarnas krav om ett ansvarsfullt agerande. Ett av företagen är Lundin Petroleum. Det handlar alltså om några av de mest tydliga missförhållandena eller allvarliga anklagelser mot företag där ägarna åtminstone bör redovisa ett tydligt ansvarsarbete.

Granskningsprocessen inleddes med att identifiera vilka av de 15 svenska fondförvaltarna som investerar i något av de 50 företagen. Därefter utvärderades i vilken utsträckning dessa fondförvaltare tar ägaransvar genom ett trovärdigt påtryckningsarbete med företagen. I betygsättningen fick fondförvaltarna ett minuspoäng för varje investering i företagen och maximalt två pluspoäng för varje trovärdig påtryckningsprocess. Processens trovärdighet bedöms utifrån 13 kriterier där öppenhet, tydlighet, aktivitet samt högt ställda krav på företagen belönas. Genom att pluspoängen kan överstiga minuspoängen belönas aktiv påverkan framför direkt svartlistning, förutsatt att företagen bedöms möjliga att påverka. Påtryckningsarbete med företag som inte är möjliga att påverka ger inga pluspoäng.

En fondförvaltares totalpoäng visar summan av minuspoäng och pluspoäng. En negativ totalpoäng innebär att förvaltaren inte har redovisat ett heltäckande påtryckningsarbete som kan försvara ägandet i företagen. En positiv totalpoäng visar att förvaltaren gör positiv skillnad som ägare genom att seriöst försöka påverka företagen till ett ansvarsfullt agerande.

Granskningsmetoden utgår endast från publikt tillgänglig rapportering från fondbolagen. Så arbetar branschen själv då den rankar börsnoterade företags ansvarsarbete. Det är en effektiv metod för att främja transparens och strukturerad redovisning. Sju större svenska intresseorganisationer har ingått i referensgruppen för projektet och forskare på området har granskat rapporten och metoden.